



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
مازندران
دانشکده بهداشت

نقشه پژوهشی گروه

علوم پایه و تغذیه

مقدمه:

این گروه در دانشکده بهداشت به سال ۱۳۷۴ با هدف تقویت و استمرار آموزش علوم پایه به عنوان رکن اساسی دروس دوره کارشناسی رشته های بهداشتی و درمانی دانشگاه تشکیل گردید. در حال حاضر این گروه، دروس مربوط به تغذیه از جمله تغذیه کاربردی، بهداشت مواد غذایی، اصول تغذیه، مواد خوراکی و رژیم درمانی، تغذیه درمانی و تغذیه ورزشی را به ترتیب برای دانشجویان رشته بهداشت عمومی و حرفه ای، پزشکی عمومی، داروسازی عمومی، پرستاری و دستیاران طب ورزشی ارائه می نماید.

اهمیت پژوهش در گروه:

از آنجائی که علوم پایه بنیان علمی هر رشته تحصیلی می باشد از اهمیت خاصی برخوردار است. لذا این گروه سعی بر تعمیق علمی دانشجویان در امور پژوهشی و آموزشی دارد. پژوهش و تحقیقات این گروه در سه زمینه مهم شامل: تحلیل وضعیت تغذیه در بخش های مختلف جامعه، بررسی استانداردهای پرتوی، و تجزیه و تحلیل کمی و کیفی آموزش و فناوری های آموزشی و اثرات آن ارائه می شوند.

از آنجایی که نسبت به بیست سال اخیر با افزایش پژوهش های تغذیه ای و نتایج ارزشمند حاصله از این پژوهش ها و ارائه برنامه های کاربردی و اجرایی در سطح کشور، شیوع سوء تغذیه، کوتاه قدی و کم وزنی در کشور به ۶٪ و ۴٪ (به ترتیب) کاهش یافته است و در واقع این پیشرفت در حوزه تحقیقاتی تغذیه، منجر به کاهش ۵۰ درصدی سوء تغذیه در کشور شده است. اما تغییر سبک زندگی و افزایش شهرنشینی و کاهش سطح فعالیت بدنی، سبب بروز بسیاری از بیماری های غیر واگیر از جمله سرطان و بیماری های قلبی و عروقی و غیره شده است که بررسی ها نشان داده است تغذیه سالم و صحیح و ارائه راهکارهای مرتبط با تغذیه سالم می تواند از ۳۰ درصد سرطان ها و ۵۰ درصد بیماری های قلبی و عروقی پیشگیری نماید.

از موارد مهم در برنامه سیاست کلی سلامت، تغذیه سالم و تاکید بر اولویت پیشگیری بر درمان و تامین امنیت غذایی در کشور است که توسط مقام معظم رهبری مورد تاکید و توجه قرار گرفته است، همچنین اهمیت وجود تغذیه سالم و ایمن باعث گردید که سازمان جهانی بهداشت (WHO) شعار سال ۲۰۱۵ را ایمنی غذا از مزرعه تا سفره اعلام کند. از طرفی در حال حاضر بنابر مطالعات صورت گرفته، بیش از ۴۶ میلیون ایرانی عادت غذایی غلط دارند و ۴۹ درصد زنان و ۳۹ درصد مردان در کشور ما دچار اضافه وزن و چاقی می باشند. بنابراین وجود پژوهش در حوزه های مختلف تغذیه ای می تواند راهکاری مناسب برای حل و فصل معضلات ناشی از سوء تغذیه و پیشگیری از بروز و یا گسترش بیماری های غیر واگیر و عوارض ناشی از آن در جامعه گردد.

توانمندی و ظرفیت های گروه:

این گروه دارای پنج عضو هیئت علمی می باشد که چهار نفر استادیار بوده و یک نفر نیز مشغول به تحصیل در مقطع PhD فیزیک پزشکی می باشد. وجود مراکز تحقیقاتی دیابت، قلب و عروق، سلولی و مولکولی و سایر مراکز مرتبط در سطح دانشگاه برای همکاری مشترک؛ وجود داده های حاضر در معاونت های بهداشت، درمان و دارو و غذای دانشگاه؛ و وجود کلینیک های درمانی و ویژه وابسته به دانشگاه جهت انجام فعالیت های پژوهشی و خدمات ارجاع و مشاوره ای و همکاری مشترک از جمله ظرفیت های این گروه می باشد.

محورهای پژوهشی گروه:

● با محوریت تغذیه و رژیم درمانی:

- تحقیقات در حوزه بالینی- بررسی وضعیت تغذیه ای در بیماری های مختلف (چاقی و لاغری، دیابت، سرطان، قلب، کبد و کلیه و ...)؛ بررسی انواع مکمل های غذایی و رژیم های درمانی و آموزش های تغذیه در بیماری ها و شرایط مختلف (چاقی و لاغری، کبد چرب، بیماری کلیوی، سرطان، قلب و اختلالات متابولیکی و ...)
- تحقیقات در سطح جامعه- بررسی وضعیت تغذیه ای و عادات غذایی و علل و عوامل موثر بر آن، مانند مصرف غذاهای آماده (Fast Food OR Junk food) در سطوح مختلف جامعه (در یک جامعه کوچک و یا بزرگ؛ شهر، کشور، دانشگاه و ...) و مقایسه با گایدلاین ها و استانداردهای موجود؛ آموزش تغذیه در گروه های مختلف جمعیتی در سطح خرد و یا کلان
- تحقیقات در گروه های ویژه- تعیین وضعیت تغذیه و بررسی مصرف و پایش وضعیت طرح های اجرایی کشوری در گروه های ویژه از جمله، بارداری، شیردهی، نوزادی، کودکی، نوجوانی و بلوغ و میانسالی، سالمندی و ... براساس شواهد؛ بررسی انواع مکمل های غذایی و رژیم های درمانی و آموزش های تغذیه در گروه های ویژه و آسیب پذیر در جامعه؛ ارائه راهکارهای مناسب و آموزش های تغذیه ای در سطوح خرد و سطوح کلان براساس استاندارد ها و شواهد موجود
- تحقیقات سلولی و مولکولی - بررسی تعیین تاثیر رژیم های درمانی و مکمل های غذایی و نوترینت خاص بر بیان ژن و تاثیرات ژن بر پاسخ به انواع رژیم های غذایی و نوترینت ها و تاثیر عوامل محیطی بر سطوح فرا ژنی (در قالب تحقیقات نوتریژنومیک، نوتریژنتیک و اپی ژنتیک)؛ تعیین پلی مورفیسم های مشخص در ژن های خاص برای تحلیل مکانیسم های موثر در ارتباط غذا و ژن.

- **با محوریت علوم پایه:** منبع کنترل درونی و بیرونی و توانمندی روان شناختی ، سبک های ارتباطی و رابطه آن با موفقیت تحصیلی ، هوش معنوی و انگیزه پیشرفت ، سبک های تدریس و سبک های یادگیری ، استانداردهای پرتوی در مکان های مختلف ، میزان رادیو اکتیو ، به ویژه گاز رادون، در مناطق گوناگون .
- **با محوریت تکنولوژی مواد غذایی (علم مواد غذایی):** توکسیکولوژی مواد غذایی ، نقاط بحرانی و خطر آفرین در مسیر عرضه مواد غذایی ، فرمولاسیون مواد غذایی تولیدی ، کیفیت و ایمنی مواد غذایی ، عوامل آلوده کننده مواد غذایی ، تاثیر عوامل انسانی و محیطی بر ایمنی مواد غذایی تولیدی ، بهداشت مواد غذایی (نان، شیر و گوشت) ، نقش میکروارگانیسم ها بر غذا و سلامتی انسان ، نقش غذا در ارتقاء سلامت جامعه و بیماری های متابولیک .

اهداف و برنامه های گروه (۱۳۹۴):

جدول پایش راهبردی پژوهشی گروه علوم پایه (تعداد اعضاء فعال: ۴ نفر)

ردیف	عنوان فعالیت	مورد انتظار برای دانشکده- ۱۳۹۴	مورد انتظار برای گروه- ۱۳۹۴	تحقق یافته ۱۳۹۴
۱.	مقالات نمایه یک	۴۵	۴	
۲.	مقالات نمایه دو	۵۸	۸	
۳.	مقالات نمایه سه	۵۲	۸	
۴.	مقالات نمایه چهار	۱۰	۲	
۵.	طرح های تحقیقاتی مصوب شورای پژوهشی دانشگاه	۴۰	۶	
۶.	طرح های تحقیقاتی مصوب کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه	-	۱۲	